

ГЕОГРАФІЧНІ ДІАЛОГИ НА ПЕРЕХРЕСТІ ПРАКТИКИ І ТЕОРІЇ

**Збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної конференції
18 червня 2021 року**

Івано-Франківськ

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Консультативна рада з питань сприяння розвитку системи загальної середньої
освіти та вдосконаленню освітнього процесу
Факультет природничих наук
Кафедра географії та природознавства

Географічні діалоги на перехресті практики і теорії

**Збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної
конференції**

18 червня 2021 року

Івано-Франківськ – 2021

УДК 910.001:528.0(477)

ББК 26.8 (4 Укр)

Г 21

Г 21 Географічні діалоги на перехресті практики і теорії: збірник матеріалів I Регіональної науково-практичної конференції (18 червня 2021 р.). – Івано-Франківськ: ПРІНТ-ДІАС, 2021. – 105 с.

ISBN 978-617-7077-31-8

Рекомендовано до друку вченою радою факультету природничих наук
ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
(протокол № 11 від «30» червня 2021 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шарин Сергій Володимирович – проректор з науково-педагогічної роботи ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», доктор фізико-математичних наук, доцент;

Случик Віктор Миколайович – декан факультету природничих наук, кандидат біологічних наук, доцент;

Цюняк Оксана Петрівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки початкової освіти, член консультативної ради з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти та вдосконаленню освітнього процесу;

Атаманюк Ярослава Дмитрівна – завідувач кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, доцент, *голова редакційної колегії*;

Червінська Інна Богданівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки початкової освіти, завідувач творчої навчально-наукової лабораторії «Гірська школа Українських Карпат»;

Гілецький Йосип Романович – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат педагогічних наук, доцент;

Сливка Роман Радославович – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, доцент;

Белова Наталія Володимирівна – доцент кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук, заступник декана факультету природничих наук з наукової роботи, *відповідальний секретар*.

Адреса редакційної колегії: ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008. E-mail: conference.kgp@gmail.com. Сайт кафедри: <https://kgip.pnu.edu.ua>.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, власних імен та інших відомостей. Текст подано в авторській редакції.

У збірнику наукових праць розглядаються теоретичні та прикладні проблеми сучасної географії, подаються результати географічних досліджень, проведених у різних регіонах України.

Представляє інтерес для наукових співробітників, викладачів, педагогів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться географією.

ISBN 978-617-7077-31-8

© Прикарпатський національний
університет імені Василя Стефаника, 2021
© Автори матеріалів

Коломия В.І.

Сучасні підходи в підготовці до ЗНО з географії.....77

Котик Л.І.

Тед-виступ як можливість розвитку м'яких навичок студентів спеціальності
014.07 Середня освіта (Географія)80

Малинка Л.А.

Географія – то життя.....83

Ровенчак І.І., Котик Л.І.

До проблеми вивчення географії культури і географії освіти України у середній
школі.....86

Стебеляк В.В.

Скрайбінг – метод творчої візуалізації навчального матеріалу.....89

Червінська І.Б., Червінський А.І.

Професійна мобільність учителя географії в контексті вимог нової української
школи.....93

Чобан Р.Д.

Реалізація краєзнавчого підходу у шкільному курсі географії.....99

Юрчук І.М.

Літературна географія: географічні топоси у біографії Василя
Стефаніка.....102

них обов'язково з'явиться нестандартне мислення, різноманітні ідеї, розвиватиметься інтуїція.

Ровенчак І.І.

Професор кафедри економічної і соціальної географії

Котик Л.І.

kotykluba@gmail.com

Асистент кафедри економічної і соціальної географії

Львівський національний університет імені Івана Франка

м. Львів

ДО ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ ГЕОГРАФІЇ КУЛЬТУРИ І ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ

Сучасний складний глобалізований світ усупільнює національні, культурні, релігійні, соціальні, світоглядні риси народів світу. При цьому поширеними є прояви нетерпимості, а подекуди й ворожнечі між окремими етносами, націями, народами, державами. Часто в інформаційному просторі та на побутовому рівні протиставляються їхні соціально-культурні цінності, особливо якщо вони перебувають на різних рівнях економічного розвитку [1]. Питання збереження й відстоювання, популяризації рис національної ідентичності, які реалізуються насамперед через мову і культуру, стають зараз надзвичайно актуальними. Дослідження культурологічних процесів сприяє гуманізації суспільних відносин, толерантності, взаємоповаги між представниками різних народів, зростання чуйності до мультикультурного різноманіття, відкритості до світу та його видозмін у час творення доповненої й віртуальної реальності та активного освоєння близького Космосу.

Сучасна географічна наука як ніяка інша здатна *поєднати на локальному рівні* (на прикладі конкретних територіальних об'єктів) економічні, природничі, демографічні, соціальні, екологічні, політичні проблеми суспільства. Установлений нею системний характер простору виявляє територіальну диференціацію культури на окремі її компоненти (спосіб життя і традиції населення, елементи матеріальної і духовної культури, мистецтво тощо) [3, 4]. Із врахуванням цього у середній школі вивчення проблем географії культури України відбувається через розгляд загальних геокультурних характеристик держави, загалом, та окремих її макрорегіонів/регіонів, зокрема. Також у навчальній програмі «Географія» для закладів середньої освіти (5-9 клас) [2] з метою естетичного виховання учнів, розширення їхнього світогляду, у руслі вивчення теми географія культури України передбачено організацію екскурсій у музеї (краєзнавчі, історичні, етнографічні), на виставки (графіки, скульптури, прикладного мистецтва). Доцільними також будуть зустрічі з творчими особами (художники, письменники, архітектори, скульптури та ін.), відвідування модерних мистецьких акцій (перформанс, інсталяція), дискусії на тему багатовимірності сучасного культурного простору України та його інтеграції у світовий культурний простір тощо.

Вивчення тем з географії культури та географії освіти України у середній школі відбувається у руслі засвоєння учнями знань наскрізної змістової лінії «Громадянська відповідальність» [2]. Її метою є формування відповідального громадянина, який розуміє принципи і механізми функціонування суспільства, цінність його культури, освіти, національної підприємницької й культурно-освітньої ініціативи; спирається у своїй діяльності на загальнолюдські етичні норми і національні культурні традиції; враховує вектори економічного, соціального, культурного розвитку держави і засади її національної безпеки.

З метою імплементації цієї змістової лінії при вивченні тем з географії культури і географії освіти у середній школі:

➤ учні 6 класу орієнтуються на: уміння працювати в групі над географічними дослідженнями та проєктами на засадах співпраці; використання способів діяльності та моделей поведінки, які задовольняють власні інтереси та

не порушують громадянські права й культурно-релігійні цінності інших осіб; залучення у діяльність зі збереження культурної спадщини своєї місцевості;

➤ учні 7 класу орієнтуються на: отримання і аналіз інформації щодо культурних й освітніх світових явищ і процесів, культурних та освітніх зв'язків України з іншими країнами, перш за все глобальними і регіональними державами, державами сусідами першого порядку тощо; уміння формулювати обґрунтовану думку щодо суспільних проблем, загалом, і соціокультурного аспекту цих проблем, зокрема; критично мислити, співставляти, аналізувати інформацію на предмет подання фактів і суджень, маніпуляції інформацією культурного та освітнього спрямування та ін.; толерантне ставлення до культурних надбань і традицій народів світу, етнографічних груп на території України;

➤ учні 8 класу орієнтуються на: формування моделі полікультурної поведінки, яка відповідає принципам моралі та чинному законодавству України, громадянської позиції щодо збереження природного та культурного розмаїття держави; виховання поваги до національної історії, культури, освіти, мови, традицій, гордості за розвиток національної науки, загалом, і суспільно-географічної науки, зокрема;

➤ учні 9 класу орієнтуються на: ухвалення індивідуальних та колективних рішень, зважаючи на інтереси й запити, потреби громади, суспільства; готовність брати участь у громадській соціокультурній діяльності на місцевому та регіональному рівнях, нести відповідальність за свої дії і вчинки; усвідомлювати глобальні культурні й освітні взаємозалежності та їхній вплив (конструктивний, деструктивний) на національну й локальну культуру й освіту.

Засвоєння тем з географії культури і географії освіти у курсі «Географія» середньої школи розвиває лідерські ініціативи учнів, їхню здатність швидко діяти у технологічно й інформаційно швидкоплинному світі зберігаючи власну соціокультурну ідентичність та примножуючи культурний й освітній національний потенціал.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білецький М., Ванда І., Котик Л. Соціальна географія : навч. посібник / М. Білецький, І. Ванда, Л. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. 328 с.
2. Географія. 6-9 класи. Навчальна програма для загально-освітніх навчальних закладів [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-5-9-klas>.
3. Ровенчак І. І. Географія культури : проблеми теорії, методології та методики дослідження: монографія. — Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2008. 240 с.
4. Ровенчак І., Котик Л. Геокультура і геоосвіта України: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2020. 164 с.

Стебеляк В.В.

viktoriademanec@gmail.com

Вчитель Делятинської гімназії,

Делятинська ТГ

СКРАЙБІНГ – МЕТОД ТВОРЧОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ

В епоху розвитку ІТ-технологій мозок людини інтерпретує навколишню дійсність і отримує з неї корисну інформацію. У кожного з нас є оптимальний спосіб сприйняття інформації. Як показують різноманітні дослідження 80% інформації людина сприймає візуально. Це говорить про те, що більшість учнів – візуали, а тільки приблизно 20% аудіали та кінестетики.

Також відомо, що під час слухового сприймання учні засвоюють тільки 22% інформації, зорового – 33%, а у комплексі – 85%.

Дослідники в області освітніх методик виявили, що через три дні після проведення уроку учні можуть пригадати 10% від усього почутого, 35% від всього побаченого, але можуть відтворити 65% змісту презентації, якщо вона проходила у вигляді усного оповідання, підкріпленого візуальними образами.

Наукове видання

ГЕОГРАФІЧНІ ДІАЛОГИ НА ПЕРЕХРЕСТІ ПРАКТИКИ І ТЕОРІЇ

збірник матеріалів І Регіональної науково-практичної конференції
(18 червня 2021 р., Івано-Франківськ)

Збережено авторський стиль та орфографію

Технічний редактор: **Я.Д. Атаманюк**

Комп'ютерний дизайн: **Н.В. Бєлова**

Підписано до друку 15.09.2021 р.
Формат 60×90/16. Ум. друк. арк. 26,0. Зам № 21-68. Тираж 80 пр.
Папір офсетний. Гарнітура Times. Друк ризографічний. Ціна договірна

Друк ПРИНТ-ДІАС
76014, м. Івано-Франківськ, вул. Побутова, 66А.
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 1734-с від 08.07.2012 р.